

Előfizetési feltételek:
Fizetendő Debreczenben.
Egész évre 2 frt.
Fél évre 1 „
Községeknek 62 kr.

Egyes szám ára 4 kr.

Szerkesztőségi és kiadói iroda:
Gróf Degenfeld-tér 3. sz. házban.
(Vilmos sörszarnoka szomszédságában.)
Kéziratok vissza nem adtnak.

DEBRECZEN-NAGYVÁRADI ÉRTESÍTŐ.

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Felelős szerkesztő: NYIRI GÉZA.

Hirdetési díjak:

Négy-hasasbós petit sorért 8 kr.;
többoszlopnál 6 kr.
Nagyobb és többszöri hirdetéseknek igen kedvező engedmények tételnek.
Bélyegdíj: minden beiktatásért külön 30 kr.
„Nyilváltér”-ben megjelenő közlemény minden petit sora 15 kr.
Hirdetések és előfizetések helyben a kiadó hivatalánál, Csáthy Ferencz, Teleki K. T. irod. Budapest: Goldberger A. V., Általános Tudósító VII., Erzsébet-körút 14. Blockner J., Eckstein Bern., Haasenstein és Vogler, Bécsben, Prágában A. Oppelk, Schalek H. és Párisban, Hamburgban s Majnai-Frankfurtban: G. L. Daube és Mosse Rudolf hirdetési intézetében fogadtatnak el.

Az aratás.

Debreczen, 1898. július 16.

Megkezdődött mindenfelé az aratás, melynek kezdete hajdan a magyar népek dologgal megszentelt ünnepe volt. Nem volt akkor még sztrájk, nem volt akkor még szocializmus, nem volt egyenetlenség munkaadó és munkás közt. Azt a munkát, melyet aratásnál a magyar nép végzett, bámulni kellett. Korán reggel 3 órakor már munkába állott s dolgozott az étkezés pár órai pihenőjén kívül egész nap, mint az a katona, ki az ütközetben nem ér rá még arra sem, hogy verejtékét vagy véres arcát megtörölje. Nem volt panasz, nem volt követelés, a munkára és erejére büszke volt a nép.

A legnagyobb örömmel suhintotta az első rendet a vezető kaszás.

Öröm és meglegedés fölmagasztaló érzése villant át a szívek ezrein és ezrein. Öröm még akkor is, ha csapások, időjárás viszontagságai miatt kevésbé sikerült vagy rosszul fizetett a termés. Mert azért volt élni való, s ha össze kellett húzni a zsák száját egy esztendeig, azért volt miből sütni s a jövő év meghozta a kárpótlást.

Félszázad alatt nem is volt panaszos felajdulás, csak 1863-ban, mikor oly nagy volt a szárazság az Alföldön, hogy Árva-vármegyéhez és a felvidék Verchovinájához hasonlóan nem produkált a tejjel-mézszel folyó Kánaán.

Egy pár évtizede megnehezítette a magyar gazdák helyzetét a világverseny miatt beállott ár hanyatlás; de a magyar gazdák meddő panaszkodás helyett módot kerestek a baj elhárítására. Az újabb gazdasági ágak, intenzívebb művelés, az elhanyagolt állattenyésztés felkarolása, a gazdasági ipar meghonosítása lendített is valamit arra, hogy a jövő vígasztalan ne legyen.

A legválságosabb időben jött a sztrájk.

Nagy volt a félelem, hogy a gabona ott vész a lábán.

A munkások, kiknek szándékát valami gonosz kéz irányította gonosz utra, kegyetlenül nézék a gazda zavarát és mosolyogtak a baján.

A szocialista munkás vezetők, mikor az általuk okozott bajt látják, majd telekiabálták a világot az alföldi nép nyomorával, de könnyen megtörtént, hogy a nép fölébredt és belátta, megismerve a baj okozóit és maga elbánt félrevezetőivel.

Várhatták-e, hogy a munkaadók, kik ezer meg ezer forintnyi kárt szenvedtek, újra csak zsebökbe nyuljanak s fizessék könnyűletességgel a hálátlanságot, alamizsna osztogatással a kárörvendő mosolyt, mely romlásukon jó kedvet mutatott?

Tagadhatatlan, hogy baj volt az Alföldön, de a válság nemcsak a munkásokat, de a kis gazdákat is fenyegette. És baj volt, nemcsak a gazdag hirben álló vidékeken, hanem mindenütt, nálunk is. Csakhogy míg a jól megtermett, jól táplálkozó gazda az első éhség jelentkezésére már rémképeket lát, jajgat és fenyeget, addig a szegény nép, — kinél az éhezés nem ritkaság — tűr és szenved s örömmel ment munkába, hol némi kilátás nyílik sorsa javítására.

A munkások helyzetén és a kis gazdákén is úgy lehet segíteni, ha több munkához juttatjuk őket, igyekezzünk a higgadságukat munkakedvöket visszaadni. Ezen fáradoznak is most s ha nem is egyszerre, de talán csak sikerülni fog.

Az idén már nagyobb baj nélkül kezdődött az aratás s a múlt év emlékeinek felújítása mellett jól esik jelezni, hogy a hazában csendesen, de áldást adón foly az aratás.

Aratás tehát van az idén is, de arató-ünnep nincs. A természet csapásai, az általános gazdasági helyzet súlyosbodása és hozzá a

rossz időjárás keserűséget hozott az örömműnnyel helyett.

A nőipariskola.

Debreczen, 1898. július 11.

Lapunk múlt heti tárcza rovatában egy érdekes cikket közöltünk a nőipariskoláról, melyre az intézet érdemes igazgatója a „D E”-ben egy választ közöl.

Az igazság iránti érzékünk kötelez az átvételre, fentartva t. tudósítónk részére a válaszolás jogát.

A levél így hangzik:

Debreczen, július 9.

Csak tegnap jutott kezeimhez a „Debreczen — Nagyvárad Értésítő” múlt vasárnapi száma, melyben „Görgői” név alatt valaki a legigazságtalanabb vádakkal sújtja a „Nőipariskolát”. Nem szándékozom polemikába bocsátkozni azon igen tisztelt úrral, csak azt kérdelem tőle, honnan merítette képtelen adatait s vajjon személyesen tekintette-e meg kiállításunkat? Mert csakis rossz akarója lehet az iskolának, a ki ilyen fölvilágosítással szolgált Görgői úrnak. Azért is kérem, szíveskedjék figyelmesen végigolvasni értesítőnket, hogy jövőre a valóságnak megfelelő adatok birtokában más véleménynyel legyen intézetünkről s ne akarja elhíttetni a nagy közönséggel, hogy itt mindenki saját kénye kedve szerint dolgozik és semmi hasznosat nem tanul.

Azt állítja rólam, hogy 5 hónapos osztály rendszerünk van s 5 hónap alatt akarjuk megtanítani a fehérnemű szabást és varrást. Ha elolvassa az értesítőnket, azonnal megláthatja nagy tévedését, mert a valóság az, hogy a fehérvarró osztályban 27 növendék közül csak kettő jött felébe, akik természetesen nem is végeztek egy évi tanfolyamot és egyetlen növendék ment át felébe a ruhavarró osztályba, de távol legyen azonban tőlünk erről azt mondani, hogy elvégezte s szakosztályt s bizonyítványt is csak arról kapott, hogy a kézenvarrást, az első felév tananyagát elvégezte.

Elég sajnós, hogy még most is akadnak a szülők között olyanok, a kik egy év alatt mindent szeretnének végeztetni leányaikkal, akik aztán mindent csak félét tanulnak meg.

Tehát „az a szerencsétlen idea” sem a vezető tanerőké.

Egyetlen leánynak sem találta meg Görgői ur

a munkák mintagyűjteményét? Ez csak azt bizonyítja, hogy nem is kereste, mert ha veszi magának a fáradságot, vagy megkérdi valakitől a tanmenetet, úgy ezzel a váddal nem lépett volna fel ellenünk annál is inkább, mert ha az egyes növendékek munkái nem is voltak egy csomóban, de fokozatos rendszerben volt ott minden kiállítva a legegyszerűbb darabtól (ami bizony tul sulyban volt) a legdiszesebbig. Azt meg a legjobb lelkiismerettel mondhatom, hogy minden növendék kivétel nélkül az előirt (lásd az értesítő 15-ik lapján) fokozatos tanrendszerben dolgozott.

Görgői ur szerint az ajour munkát se tanítsuk és ne készítsessünk diszesebb fehérneműket! Azt kérdelem hát, hogyan fogja az illető leány a „puczzot” alkalmazni, ha egyszer kenyérkeresetre kerül a dollog, ha sohasem tanulta hogyan bányják vele?

Azt is csak a rossz akarat állíthatja, hogy még egyszer annyit szövet kell az iskolában a ruhák kiszabásához.

Biztosíthatom, hogy az iskolában semmit ki nem szabnak a tanítónő felügyelete nélkül, a ki pedig tudni fogja mennyi szövet kell egy ruhára s már előre annyit vettet a növendékekkel.

Végül pedig megnyugtatómra még egyszer bátor vagyok Görgői úrnak értesítőnket figyelmébe ajánlani (bármikor megkaphatja Batthyányi-utca 40. szám alatt) s abból azt is fogja látni, hogy a kötés, horgolás, reczekivarrás és keretmunkák, mint a melyeket már mikor az ipariskolába jönnek megtanultak a leányok, nincsen fölvéve a nőipariskola tananyagába. Hanem annál nagyobb súlyt fektetünk a fehér és színes himzésre, mert ezzel ha arra kerül a sor, bizonyára többet kereshetni, mint a fentebb említett munkákkal. Otthon pedig szintén hasznát veszik e tudományoknak, mert legalább nem fogják drága pénzen a kezdet munkákat vásárolni, a mit már alig is tartanak a kereskedők mióta az ipariskola fennáll.

Kubek Erzsébet.
igazgató.

Nagyvárad levél.

Nagyvárad, július 16.

Ez a hét a Pató-Páloskodás hete volt. Negyvennél több tárgy volt a csütörtökön tartott közgyűlés tárgysorozatába, köztük igen fontos tárgyak. És a közgyűlés délután 3 óratól 6-ig letárgyalta az egész napi rendet.

TÁRCZA.

Visszhang.

Hű vagy boldog szerelmedhez
Körülvehet nagy, csöndes némaság —
Egy szócseka elől ki nem térhetse,
Mintha füledbe folyvást zsonganák.

Sok édes emlék félrevonja
A feledésről sűrű fátyolát —
És míg hallgatod álmodozva,
Szeli vízhangként röpke, száll tovább.

Kálmáni Ernő.

Már késő.

— Elbeszélés. —

A Nagy Magyar Alföldön, a délibábok kedves hazájában, ott hol a kanyargó Tisza szöke habjával gyakran kilátogat a melléte elterülő rétre, áll egy zöld főjondárral, vad szőlővel befutott tisztú lak.
Az ősz tisztos férfi, ki a ház ura, boldogan tölti életét nyugalmas otthonában s gyakran felderül homloka ha két szép gyermekére tekint, kiket hosszú, fáradságos éveken át egyedül nevelt.
A szelíd, jólelkű anya régen nyugszik és hiánya a leányok gondos nevelése daczára feltűnik azok szenvedélyes természetén. Mulatni vágyók.
Már hetek óta készülnek ismét egy estélyre, mit a jó atya örömmel enged meg.
Forró júniusi nap volt. A levegő tikasztóan meleg volt, a délibáb reszketett a láthatáron. Most egy lovas alak tűnik elő a porfellegből, mit maga mellett felvert a ló. A lovas egy fiatal gazdász a szomszédos uradalomból, mely egy óra járásnyira

van e tisztú épülethez, melyet oly sokszor oly örömmel és oly nagy reménnyel telve keres fel és a honnan mindannyiszor csalódva tér vissza.

Az udvarra most lépett be lovával. A júniusi nap heve megbarnította szép, férfias arcát, melyre árnyékok vetett a széles szalmakalap.

Megállt a kis kert alacsony kerítése mellett, melyben a virágok a melegtől eltikkadva hajtották le illatos fejcsékeiket.

Az elegáns fiu leugrott lováról s átadta azt az elöttegő öreg kocsisnak, ki illedelmesen emelte le kalapját, ő pedig ruganyos léptekkel haladt előre a két oldalon szőlővel és rózsafával beültetett kavicsos úton. Lábai alatt mélyen lenyomultak az apró kavicsok a friss locsolástól puha, nedves homokban.

A zöld salugáteres ablakok felíg nyitva voltak. valaki bent czipertét pengetett s egy édes szoprán hang kíséretül dudolta a kedves dalt „Isten veled!”
Az ajtón kopogás hallatszott, a két leány összeharag, a jól ismert kopogásra Irma a fiatalabbik félretéve czipertét, arany-szöke fűrtit hátra simította, Aranka pedig ezalatt kapkodva szedte fel a földről az előbb szedett rózsaleveleket.

Az ajtó felpattant s belépett rajta Guthlon a fiatal gazdász, kedélyesen üdvözölve a leányokat. Irma hamiskásan mosolyogva biccentett fejével, fekete szemei pedig néma rokon szívet fejeztek ki. Aranka bizonyos nemével a büszkeségnek pillantott az érkezőre s örömmel vette, hogy mégis eljött, ma egyedül az ő kedvéért, mert ő hívta meg, tudta milyen fájdalmat okozott neki, ha nem lehet közelükben.
Guthlon leült a kereketre; még kivüle nem volt más vendég jelen. Aranka meglehetősen egyhangú feleleteket adott társának, sokszor gunyos kifejezéssel ajkain. A nyári mulatságokról beszéltek. Ma semmi sem érdekeltte, felállt, elébe kötötte bő konyha kötényét s azzal mentette magát; most estére kell előkészülni s azzal a konyha felé sietett, nem sokba véve Irma reá vetett kéré tekintetét, elhagyta

a szobát. Guthlon egy ideig némán nézett a bezárult ajtóra, ma komolyabb volt mint rendesen, látszott rajta, már fogyni kezd türelme s végkép eloszlik reménye, hogy még egyszer láthatja részére felvidulni azt a kedvesen szép, büszke arcot. Mászor utána ment a kertbe az akaratos leánynak, de most gondolatokba merülve csak félét figyel a másik szöke angyali gyermek beszédére, ki sok apróságot elbeszél a közelgő mulatság előzményeiről, melyben ma ő, mint czipertés mulattatja vendégeit.

Guthlon fel s alá járt a nagy ebédülőben s az ablakhoz lépe Arankát vette észre, amint a folyosón habszinű ruhájában végig futott. Minden fodor megduzzadt gömbölyű vállán, amint tettetett pajkossággal, látszólag gondatlanul, jobbra-balra intgetett fejével, szép, gesztenyeszínű fürtjei elől gyűrűbe fonódva homlokához verődtek.
Nem tudta tovább állni Guthlon, utána sietett. Ő komoly szenvedélyes ifjú volt s mint ilyennek feltűnt az ősz tisztartó két kedves leánya. Még jó annyuk élt mikor megismerkedett velők s megszerette a barnás hajú üde piros ajkú Arankát, kinek fénylő, fekete szemei most is idevonzották őt. Gondolataiban elmerülve azon vatte észre, hogy már a kert előreszén, a nagy gesztenye fák alatt bolyong. Elmerengett a mult gyermekkoron, mikor Arankát minden nap láthatta, mindég nyájasan beszélt vele bizalmát teljesen birni látszott a kedves gyermeknek. Milyen boldog volt akkor s milyen büszke! Minden vágya és reménye oda irányult, hogy egykor önálló legyen s mindég közelében maradhasson. Most itt van kész férfi, de Aranka megváltozott a hosszú idő alatt, míg tanulmányait végezte, a míg küzdött, remélve, bízva a jövőben. A bizalmas gyermekből, büszke önféjű leány lett, azt szereti, ha mindenki körülötte mozog, mint nap körül a bolygók milliárdjai. Minden pillanat mást tüntet ki szélsőleges bizalmával.

A mint a lugasba ért Guthlon, Aranka már a kis asztal mellett ült. Guthlon mint régen, a kis

kerti széken vele szemben foglalt helyet. Szíve mélyből halk sohaj tört elő s szép alt hangja kissé remegett, a mint a sokszor átgondolt szavakat mint könyörgési imát, elkezdte:

— Már régen óhajtottam magával egyedül komolyan beszélni.

Aranka heyesen közbe szólt:
— Ugye, azt hiszi, a gyermek áll előtte, kit hízeltse könnyen elcsábít? Megmutatom, hogy a nőnek is van ereje és akarata s nem kerit oly könnyen a mint gondolná?

Mindketten felálltak Guthlon kezeit keresztbe téve mellén, most már erősebb hangon válaszolt.

Aranka elhalványult, reszkető kezéből eldobta a virágot, melyet utközben tépett.

Nem birt a gondolathoz hozzá szokni, hogy neje legyen egy közönséges származásu embernek.

Ezalatt Guthlon a kinok kinjait szenvedte át, Aranka határozott, egy lépést hátrált a kijárat felé s remegő hangon mondá:

— Bocsásson meg, de gyermekkori könnyelműségem tálaladonithat, hogy oly bizalmas voltam magához egykor s reményekre jogosithattam fel, mik soha sem teljesülhetnek. Le kell egymásról mondanunk.

— Ezt tudhattam volna előre! Vágott közbe Guthlon keserűen s elfordult tőle, hogy távozzék örökre, de akkor Aranka lépett előre kezét Guthlon felé nyujtva. Egy pillanatra megbánta tettét s kérései akarta őt, de emez elfordult s szempilláiról egy könnyecpetet törölt le.

Aranka ekkor büszkén felemelt fővel, gyors léptekkel elhagyta a lugast.

A nap már lemenőben volt, koronájáról egy arany fényugár még ott játszott a könnyű rózsaszín ruhán s Aranka sötét fürtjeit glóriával vonta be míg el nem tűnt a sűrű lombu gesztenye fák közt. Guthlon sokáig kábultva bámult utána, majd feleszmélve végtelen fájdalommal suttogetta „szeret, de büszke, nem akar az enyém lenni.” Lassan vissza

De hát ki az ördögnek is van kedve ilyen melegen elülni az időt zöld asztalok mellett, mikor száz meg száz élvezet kínálkozik a szabadban.

Azután meg mit csinálunk, ha majd a szinkör udvarán elhagyja lombozatát az akácfa s a kioszkokban nem mérnek friss fagyalutokat katonazene mellett s a Püspök, meg a Felix fürdőben is unalom tanyázik?

Majd megtárgyalják az utczarendezést, új házszámozást akkor, addig üsse a kő, ha Kutyaszorítónak hívják a legszebben épült utcánkat is s a barátságos idegen nem talál rá a lakásunkra az össze-vissza házszámolás mián.

A járvány kórház ügyét is éppen negyedszer halasztottuk el. Sehogy sem találunk rá alkalmas helyet. Ha közel van a városhoz az a baj, még belénk üt a kolera, ha távol van a várostól meg az a baj, ki tud összeköttetést tartani egy isten-hátamegetti tartománynyal?

Még az sem okozott nagy szívifájdalmat a város atyáknak, hogy a miniszter egy fél krajczár segélyt sem adott a községi iskolák építésére. Majd hozzá szólnak a dologhoz, meg a miniszteri könyörülethez a télen.

Ugy hamarosan egyebet sem tettünk, mint rendszeresítettünk egy új alszámvevői állást, mert sok a dolog s kevés a személyzet.

Ez kell a magyarnak, alszámvevői állás, főka az eszkimónak.

Mit érdekel bennünket a harmadik vashid a Körösön, hiszen talán a világon sincs annyi pénz, a mennyibe az kerülne.

És a közgyűlésnek 7 órára vége kell hogy legyen, mert a színház hívja a magyart. Ott él, hal most a közönség a hazai közművelődésért. Mindent elhalogatunk, a halasztási indítványtól hadd rengjen a levegő, de az overtűrnél már ott kell lenni minden ép-kéz lábú embernek aki számot tesz a társadalomban.

Ott vigan folynak a dolgok. A bőkezű, gavallér Bölönyi intendáns egymás után adja a legnagyobb premiereket. Még olyan pazar kiállítás nem látott a deszkabódé, mint az ő intendánskodása alatt lát. Szemképrázató díszletek, pazar ruhák.

A társulat sem rosszabb a többi vidéki társulatoknál.

Ez az örök téma most, e héten is a színház foglalkoztatta a kedélyeket. Ez már régi nótá.

Ujságot csak a jövő héttől várunk.

r. l.

HÍREK.

Elvonulás.

A ki csak teheti, veszi a sátorfáját és indul oda, nem a hol melegebb a napsugár, de a hol enyhébb a lég.

Határozottan boldog emberek azok, a kik elvethetik az úti börtöndüket, csomagolatnak és vitek magukat a Szepesség, vagy Erdély bérce nyári üdülőibe, a hol az órák futva tűnnek el azok elől, a kiket nem nyom le az élet baja, a test vagy a mi tán még nagyobb, a lélek betegsége.

De nem juthat mindenkinek az a szerencse, hogy a regényes fekvésű szép fürdőkön keressen menedéket a júliusi nap égető hevétől, az emberiség nagyobb részét oda köti a kötelesség a munkájához, a kenyérkeresethez; tünni kell a rettentő hőséget, nyelni a poros, fülledt levegőt s megadásal olvashatja az ilyen, hogy itt — vagy ott, minő pompásan hűsölnek az urak és deánok.

ült a padra; körülötte az alkony misztikus homálya játékosan hatással volt beteg szívére, most már kezdett szíve csilapolni s a milyen mélyen érzett az egykori gyermek iránt, úgy hidegült a kevély Arankától.

Lassu merengésében nem is veszi észre, hogy a természet ellenében az ő fájdalmas sötét gondolataival milyen pompát fejt ki.

Nyugaton a halovány hold ezüstös fényét hinti szét, míg feje felett a csillagok milliói tündökölnék.

— Nem gondolok többé reá, — mondá lassan, mialatt felállt a padról, s szivarra gyújtott.

Büszkén felemelte fejét, magasra fújta a füstöt a tiszta légbe. Lecsendesült kedélyével egész pompájában élvezte a nyári est levegőjének balszamos hatását.

Egyenesen a kis ház felé ment, hol lovát hagyta.

Messze elkerülte a tisztai lakot, honnan kihaltatott a zene.

A behúzott zsalukon keresztül még egyszer látni vélte az Aranka szép magas alakját, még egy fájdalmas nyilallást érzett szívében s aztán... elmerült az éj homályában...

* * *

Még zöldel az erdő, még nyílnak a kertnek elkésett virágai, de a virágok közt a legtöbb elfonyadt szirma s húsán lehajta fejét, ha az alkonyi szél megrázza az est beálltával a fákat, egymás után hullanak le a sárga levelek: az ősz hirnökei.

Október másodiká. Aranka kint jár az erdőben, de mennyire megváltozott egész lénye. Fejét nem tartja többé oly büszkén s arcán a szenvedés nyomai tűnnek fel.

Halovány színéhez olyan jól illik a gyász fátyol, melyet már 5 napja visel. Pár napja csak, hogy édes atyját eltemették. Fájdalmát,

Vannak, a kik a csendesebb időkre, — mert e forró időben csak a nép dolgozik, másutt csendesség van, — elmennék kisebb társaságokba utazni, bejárni a vén Európát; megtudni, hogy vajjon London csakugyan ködös-e, hogy Páris csakugyan olyan mulatós-e, hogy Velenczében csakugyan edesebb-e a szerelem és megnézik a régi dicsőség emlékeit Rómában, az örök városban....

A hazában kevesen szeretnek utazni. Minek is. Hisz mit ér az, ha valaki azt mondja, hogy ismeri például a szép Székvény földet, ehhez ha elmondhatja, hogy volt Provenceban!!

Pedig de sok szép látnivaló volna a mi bűbajos szép hazánkban. — De hát ez a miénk s a miénket mindég kevesebbre szeretjük becsülni a csekélyebb értékű idegennél.

És elvonulnak a boldogok messze, a külföldre, idegen városokba és onnan vágyakoznak aztán haza. Pedig hát itthon mindent fel lehet találni, jó levegőt, ős fenyvest, jó vizet, itt is fűben-fában, levegőben s vízben erős gyógyerő van, ugyan minek hát olyan messze menni?

No de mirevaló volna még tovább is az ellen beszélni?

Ugy intézze mindenki a maga dolgát, a hogy legjobban szereti és tudvalevő dolog, hogy soha sem volt szép dolog az — irigység! Nem hát.

Égő.

— **Istenitisztelek.** Ma (vasárnap), július 17-én az ev. ref. templomokban az istenitisztelek a következő rendben tartatnak: nagytemplomban: Mitrovits Gyula lelkész; kistemplomban: K. Tóth Kálmán lelkész; új templomban: Csútoros Albert s. lelkész; ispotály templomban: Bélteki Lajos s. lelkész

— **József királyi herceg városunkban.** József királyi herceg a honvédség főfelügyelője e hó 20-án, szerdán, érkezik városunkba. Kíséretében lesz Forinyák Gyula altábornagy adlátusa. A „Bika” szállodában már készítik is a királyi herceg által használni szokott utcai sarok szobákat. A népszerű királyi herceg két napig fog városunkban tartózkodni és szemlét tart a város területén összpontosított honvédség fölött.

— **Köszvény.** Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottsági közgyűlését folyó hó 28-án, a számonkérőszék pedig ülést ugyancsak folyó hó 30-án tartja meg Degenfeld József gróf főispán elnökletével.

— **Emlékfüzet.** Ilyen című füzet jelent meg, mely Veresné Szathmáry Teréz a debreczeni jótékony nőegylet elnöke maradandó érdemeinek van szentelve azon alkalomból, hogy ő felvétele a koronás arany érdemkeresztrel tüntette ki. A kis füzet S. Szabó József, a nőegylet buzgótitkáranak avatott tollát dicséri. Keresetlen egyszerű szavakban van méltányolva az az áldásos működés, amelyet az ünnepelt urasszony oly hosszú időn át kifejtett a jótékony terén. Igen szép leírása következik az életrajz és a „Debreczeni Reggeli Újság”-ból átvett „Lélek nemesség” című méltó cikk után annak az emlékeztető ünnepélynek, amidőn Degenfeld József gróf főispán a koronás arany érdemkeresztet átnyújtotta. Az első lapon az elnök jó jól sikerült arcképe látható. A füzet a Csokonai nyomdából került ki. Ára 20 krajczár. A tiszta jóvedelmet a népkonyha javára fordítják.

— **Egy jó ember halála.** Margittay Sándor III. kerületi rendőr-kapitány vasárnap d. u. a „Bika” szállodában, hol barátaival tarokkozott,

hirtelen rosszul lett s bár azonnal orvosi ápolás alá vették, mire haza szállították, már halott volt. — Neje éppen akkor jött haza két fiával a csizi fürdőből. Általános sajnálkozást keltett a szomorú eset híre és a temetésen nagy részvét nyilvánult. — Ott volt a főispán, a polgármester, dr. Volafka püspök, a rendőrség és a nagy közönség. — A gyászszertartást K. Tóth Kálmán végezte. — Örök álmra a Kossuth-utcai temetőben helyezték el. — Nőt és hét gyermeket hagyott hátra. — Béke poraira!

— **A Simonffy-ház megvétele.** A jog- és pénzügyi bizottság már tárgyalta Simonffy Emil ajánlatát, melylyel az új városi bérház-tözsomszédságában levő piacz-utcai házat 102.000 frtért megvételre kínálja. A bizottság czélszerűségi okokból a bérház építésének megkezdése után is kívánatosnak vélelmezi a Simonffy-ház birtoklását s a megvétel elvileg partolja is. De mielőtt végleges javaslatot tenne, felkéri Szabó József főszámvévót, hogy a megkínált telek és ház értékére s a vételár fedezési alapjára nézve, Aczél Géza főmérnökkel együtt pedig az esetleg megvásárolandó telek kihasználására nézve tegyen előterjesztést.

— **A vámtarifa és a debreczeni kamara.** A kereskedelemügyi miniszter csütörtökre értekezletet hívott össze, hogy az ország legközelebbi érdekeltektől szaktekintélyei és testületei kifejthessek nézeteiket a nemrég nyilvánosságra hozott magyar vámtarifa felett. A meghívottak közt van a „Debreczeni kereskedelmi és iparkamara”, amely eme nagy jelentőségű tárgyban a múlt héten rendkívüli közgyűlést tartott. A közgyűlésen Szabó Kálmán nagykereskedő elnököl s ugy helybeli mint vidéki tagok szép számmal voltak jelen. A kamara következetesen 1895-ben elfoglalt álláspontjához, amelylyel bizonyos föltételek mellett az önálló vámterület hívének vallotta magát, hazafras örömmel üdvözlö a kidolgozott vámtarifát, mert azzal nagy lépést tettünk az önálló vámterület megalkotása felé. A miniszter által összehívott ankétára a kamara Szabó Kálmán elnököt és dr. Király Ferencz titkárt, országgyűlési képviselőt küldi fel. Utasítással nem látta el őket, — csupán azon óhaját fejezte ki, hogy a tanácskozáson hazánk kereskedelmi és ipari érdekeinek biztosítását tartsák szem előtt.

— **Elszámolás.** Az orsz. középiskolai tanár egyesület közgyűlésével felmerült kiadások fedezésére ujabban kezimekhez befolyt Rösler Richárd úrtól 5 frt, továbbá a debreczeni kereskedő társulattól 100 frt, az izraelita hitközségtől 50 frt, Első takarékpénztártól 25 frt, István gőzmalomtól 20 frt, Ipar- és kereskedelmi banktól 10 frt, Alföldi takarékpénztártól 10 frt, Takaré- és hitelintézettől 10 frt. Fogadják az illetők a becses adományukért az ügy érdekében halás köszönetemet. Befolyt összesen 410 frt 50 kr. adomány Siegmeth Károly és Király Gyula uraktól megmaradt összeg 24 frt 29 kr. Összes bevétel tehát 434 frt 79 kr. Ezzel szemben az elszállásolás költségei 274 frt 47 krt tettek ki. A megmaradt 160 frt 32 kr. a tegnapi gyűlés alkalmával beterjesztettem s ezen összeg másnemű költségek fedezésére fog fordítani. Tisztelettel Oláh Károly tanácsnok, mint az elszállásoló biz. elnöke.

— **Központi fiúiskola.** Az a megfordított arány, melyben nálunk a tankötelesek évről-évre szaporodó nagyszáma áll a tantermek számával, s az ebből származó bajok immár halaszthatatlan feladattá tették, hogy az iskolafentartó két testület,

El-el! innen a veszedelmes helyről!

De Aranka most útját állja, későn függeszti reá sötét, szempillákkal árnyékolt szeméit, melyeknek minden mozdulatja kint és faldalmat fejez ki.

„Ne hagyjon bánatban elveszni! Óh! bocsásson meg. Nagyot, igen nagyot vétkeztem, de szenvedtem érte eleget. Meghalok, ha bocsánatát nem tudom megnyerni!” Hangja elhalt, kezeit összekulcsolva emelte fel. Olyan volt, mint egy szenvedő túlvilági lény, a sáros föld idegen hazájában.

Az akácfa nedves galyait összeverte a szél. A száraz levelek, vegyesen az esőcseppekkel, halk sziszegéssel hullottak a kavicsos, puha talajra.

Guthlon néma arcán, a szenvedély és kötelességérzet, szörnyű harcra tükröződött.

Egy pillanatra mindent elfelejtett, csak azt az örült szerelmét érezte, melyet már lassanként elnémultnak hitt.

Szívében szabad tért engedett ennek a szerelemnek; magához vonta az alabástrom homlokot, forrón, szenvedélyesen megcsókolta. Aztán.... Becsületes férfi volt, a kötelességérzet ébredt föl benne.

„Későn! már minden veszte van.” rebegette s megmutatta ujján azt a halvány karikát, mely mindkettőjüket oly boldogtalanná tette. Aranka lerogyott a kis padra. Kábult fejét odabajtotta egy nedves fátörzséhez.

Minden veszte van! Ez csengett füleimben, még akkor is, mikor Guthlon szemeire húzva kalapját, haza felé sietett. Aranyos leányára gondolt és arra a halvány arcú asszonyra, ki már nyugtalanodni fog elmaradásán. Sietve tűnt el a fák között. Ekkor Aranka is elindult réveteg léptekkel.

D. A.

egyház és város keresse és mielőbb megtalálja a kibontakozás utait és eszközeit, — meghozván mindkét fél azt az áldozatot, amely nélkül már-már zátonyra kerülő iskolágyűnkön nem segíthetünk. A legelső leendőkhöz tartozik a központi elemi fiúiskola építése. Ugy erre nézve, mint az egész kérdést felölelő, az elemi iskolák fejlesztésének évtizedekre kiható biztos irányát meghatározó tanácskozások indultak tehát meg mostanában. Az ev. ref. egyház presbiteriuma e vegyes bizottságba már megnevezte a maga 12 tagját s felkérte a várost, hogy képviselőit abba szintén válaszssa meg. A városi tanács kedden teljes ülésében tárgyalta az egyház átiratát s kijelölte a 12 egyént, akiket a városi közgyűlésen vegyes bizottság tagjául fog ajánlani.

— **Építkezések.** A színháznál már javában folynak az új lépcsőház fölépítésének munkálatai s már szeptember elején el is készülnek vele. — Rohamosan haladnak a főutcai városi bérház alapzási munkálataival s a lovas laktanyához is hozzá fognak. Igen öröndetes dolgok ezek, mert a helybeli iparosok úgy is tétlenül heverték eddig az egész tavaszon.

— **Népünnepély.** A debreczeni dalegylet folyó július 31-dikén nagyszabású népünnepélyt rendez a Nagyerdőben. A rendező bizottság e dologban már ülésezett. A népünnepély programját igen leleményes módon állítják össze és így a siker nem maradhat el.

— **Az izr. iskolaszék** múlt vasárnap újra alakult, miután a tagok mandátuma lejárt. Az izr. hitközség képviselőtestülete bizalmával ismét a volt tagokat ajándékozta meg, — valamint iskolaszéki elnökké újra az eddigi buzgó elnököt dr. Popper Mór ügyvédet választotta.

— **Eljegyzés.** Pazar Kálmán Tasnád-szarvadi ev. ref. lelkész folyó hó 12-én jegyet váltott Elek Margit, Elek Lajos főgymnáziumi tanár kedves leányával.

— **A belügyminiszter és Tápai.** Mikor Perczel Dezső belügyminiszter legközelebb Debreczenben járt, egyik helybeli orvos express ajánlott levélben megküldte a közegészségügyek legtöbb örénke, a belügyminiszternek Tápai Mihály kuruzsló dicsekedő névjegyét, amelynek egyik oldalán csodadoktornak nevezi magát, a másik oldalán felsorolja mindama betegségeket, a melyeket ő saját állítása szerint sikeresen gyógyít. A belügyminiszter figyelmessé lett Tápai viselt dolgaira. — A kártyát a belügyminiszter megbízásából Chizer Kornél dr. miniszteri tanácsos leküldte a város közönségéhez azon utasítással, hogy a városi I. foku rendőrhatalósága bírálja el az ügyet, vagy btkv. 92. §-ába ütköző kihágás fennforgása esetén tegye át a csodadoktor ügyét a kir. járásbíróshoz. Ezzel kapcsolatban felemlítjük, hogy a járásbíróshoz Tápai legutóbbi üzemléért egy havi fogházra ítélte. Tápai ezt az ítéletet megfellebbezte, de az egy havi fogházbüntetést mindkét felsőbíróshelyben hagyta. Tápai büntetésének kitöltését a napokban kezdi meg.

— **Droppa Emil megkerült.** Tavasszal nagy feltűnést keltett, hogy Droppa Emil kereskedő eltűnt és üzletét a legnagyobb rendetlenségben hagyta hátra. A szerencsétlen ember szomorú levelet hagyott hátra, a melyben megírta, hogy elmegy meghalni, beleugrik a Tiszába. Akkor sokan kétértelműen hírt valódiságában és voltak akik azt hitték, hogy a boldogtalan ember öngyilkossági híre csak mese s valószínűleg elvitorlázott az új világ-részbe. A mező-csáthi szolgabíró hivatal értesítése most eloszlat minden kételyt. A valóság az, hogy Droppa Emil, miután üzletét a bukástól megmenteni nem tudta, a nyomozást anyagi gondok elől a balába menekült és Tisza-Polgárnál a Tiszába vetette magát, ahonnan most hónapok múltán került elő feloszlásnak indult holtteste. A ruhában talált nyomtatott kártyák és a személyleírás azt bizonyítja, hogy a holttest, amelyet a Tisza vize a partra dobott a boldogtalan Droppa Emilé, s e héten ott el is temették.

— **Csöd a debreczeni piacon.** Steiner József bejegyzett ruhakereskedő ellen a debreczeni törvényszék csődöt nyitott. Csődbiztos Budaházy Zoltán törv. bíró, tömeggondnok dr. Weisz József ügyvéd, helyettes tömeggondnok dr. Varga Lajos ügyvéd. Bejelentési határidő augusztus 12.

— **Országos vásárunk.** Nagy-boldogaszony napi országos vásárunk következőleg tartatik meg: 1898. aug. 8—9. hétfő, kedd és 10. szerda: bór, gyapju, méz, dió stb. továbbá toll, iparczikkek, gabonaművek és mindenféle terményvásár. Aug. 11—12. csütörtök, péntek: juhvásár. Aug. 13—14. szombat, vasárnap: serti vásár. Aug. 14—15. vasárnap, hétfő: lóvásár. Aug. 15—16. hétfő, kedd: baromvásár.

— **B.-Ujvárosi levelezőnk** a következő levelet vettük: „Nyári multság.” Az izr. iskola berendezése javára Balmaz-Ujvároson f. hó 10-kén rendezett nyári multság kiváló szépen sikerült, bármely kisebb város méltán büszke lehet arra, hogy benne a jótékonycéllért annyi emberbarát lelkesül, mint nálunk, és hogy a lelkesedés ősráit, fé-

nyesen igazolja az alábbi névsor. Felülírtak: Rösinger Lajos ur 10 koronát, Kaszás József és Stark Adolf urak 5—5 koronát, Klein Mór, Berger Vilmos, Rösinger József, Stein Ferencz, Weinberger Márton, Feldman Herman és Jónás Mór urak 4—4 koronát, Drót Mór ur, Stark Istvánné urnő, Bleyer Adolf, Gelbmann Ignác, urak 3—3 koronát Auszterlicz Ármin, Ujhelyi Kálmán, Nádassi Zsigmond, Feldmesser Sámuel, Terney Alajos, Gréger Kálmán, Stark Lidor, Pinczés Imre, Sarkady László Incze Kálmán, Fohn Fde, id. Fridlender Mór, Friedländer Vilmos, Bleuer Mór, Rosengarten Mátyás és ifj. Friedländer Mór urak 2—2 koronát, Grossmann József, Dömsödy N. Schön Arthur, Schön Sándor, Bardach Karoly, Wertheimer Mór, Schwartz József, Feldmesser Péter, Beck Mór, Ferencz István és Sarkady László urak 1—1 koronát. r. l.

— **Gyászjelentés.** Fájó szívvel jelentjük az igaz testvéreket, a nemes lelkű sógorunknak, nagy-nénének és rokonnak, Harsányi Ilonának f. hó 14-én, este 9 órakor történt csendes elhunytát. Temetésére, mely e hónap 16-án délután 4 órakor a Széchényi-utcai parokhiáról rövid imádság kíséretében lesz, rokonainkat, ösmerőseinket s általában a fájdalomnak résztvevő szíveket vigasztalást kereső lélekkel meghívjuk. Debreczen, 1898. július 15. Harsányi Mária; Harsányi Gizella, férjével Dicsőfi Józseffel s gyermekeikkel; és az egész rokonság.

— **Fényes esküvő** volt ma városunkban. Debreczen egyik legszebb leánya Széll Marianna és gróf Csáky Kálmán honvédszázárnagy esküdték egymásnak örök hűségét. A polgári kötés előtt fél tíz órakor volt a közvetlen utána a Szent-Anna utcai róm. kath. templomba vonult a nászmenet, a hol az áldást gróf Csáky Adorján, kassai egyházmegyei áldozó pap, a völégény testvére adta az ifjú párra. Az esketési szertartást megelőzőleg misét hallgatott az ifjú pár, mialatt Zivuska Jolán a kóruson énekelt. Boldogságot kívánunk az újpárnak.

— **Értesítés.** A debreczeni kerékpáros egyesület választmánya f. hó 11-én tartott választmányi gyűlésén elhatározta, hogy a nyíregyházi társaságnak f. hó 3-iki látogatását viszonzandó „vasárnap f. hó 17-én testületileg átrándul Nyíregyházára. Felkértem a tagokat a kirándulásra minél többen részt venni. Azok, akik az utat Debreczen—Ujfehértó, illetve esetleg Debreczen—Nyíregyháza között kerékpáron szándékoznak megtenni, f. hó 17-én reggel pont 5 órakor indulnak a Bikától. Azok a kik csak Hadházig szándékoznak kerékpáron, onnan pedig vonattal Nyíregyházáig menni, ugyancsak a Bikától pont 6 órakor indulnak. E csoportban indulnak a hölgy tagok is. Végére azok, akik vonattal óhajtanak menni 8 óra 25 perczkor indulnak vonattal. Nyíregyházai állomáson mindhárom csoport 9 óra 42 perczkor találkozik.

Program Nyíregyházán: Megérkezés után a város megtekintése. 11 óra 30 perczkor indulás Sóstóra. 1 órakor Sóstón ebéd. Délután 5 órakor indulás vissza Nyíregyháza állomásra. 6 óra 46 perczkor visszautazás Debreczenbe vonattal vagy kerékpáron. A nyíregyházi társaság elnökségének mai napon beérkezett levele szerint az ottani egyesület testületileg vár reánk 9 óra 42 perczkor az állomáson. Együttal esetleg táviratilag kér értesítést, hogy egyetünk hány tagja szándékozik a kirándulásra részt venni. Hogy a társaságnak f. hó 16-án este 7 órakor a választ táviratilag megküldhessük, kérem a résztvevő tagokat szándékukat átalíratlankar írásban, akár szóbelileg 16-án este 7 óráig közölni, mely célból alólírott szombaton délután 6—7 óra között a versenypályán található. Tekintve azon kedvező körülményt, hogy a Debreczen—nyíregyházi országt Hadházig, Téglás, Ujfehértó vasúti állomással bíró helysegek vezet át, lehetővé teszi azt, hogy a kirándulásra a hölgy tagok is résztvehessenek, mert esetleg elfáradva Hadházig von vagy Téglásra a vonatot használhatják. Induljunk tehát minél számosságban. Együttal felkérem a választmányi tagokat, hogy ma 16-án délután 5 órakor egy a versenypályán megtartandó választmányi gyűlésen megjelenni sziveskedjenek.

Lasz gallner elnök.

— **Tudósítás.** A helybeli magy. kir. dohánnyári munkások által f. hó 9-én a nagyerdei Dobos-Pavillon tánctermében megtartott nyári táncmulatsága a tisztviselői kar és a város számos élkelőségének részvevése mellett igen jól sikerült a termet zsúfolásig megtöltötték a tánczó párok. A mulatság este 8¹/₂ órakor Hadházy Ferencz dohánnyári igazgató mint diszelnök megérkezésekor vette kezdetét, kit a gyári férfi és női dalosokból alakított vegyes dalárda a Hymnus eléneklésével fogadott. Szünóra alatt a szivarka gyártás női dalosai (20 leány) valamint a pipadohánygyártás vegyes dalosai (14 férfi és 15 nő) szószokoztatva felváltva a közönséget igen szépen sikerült népdalok eléneklésével, különösen a szivarka gyártás 20 dalosa nyerte meg a közönség nagy tetszését mely szép siker elérése Krause Béla s. tiszt fáradhatatlan buzgólkodásának köszönhető. A mulatság redgeli 5 óráig eltar tott a legvidámabb hangulatban s ezen alkalommal, úgy mint az előző években is ismét megmutatták a dohánygyár derék munkásai azon szép egyetértést

és a jótékonycél iránti lelkesedést mely közöttük fennáll. Debreczen, 1898. júl. 16. Kovács György, b. jegyző.

— **Százöt éves asszony.** Mióta polgári anyakönyveket vezetnek, Debreczenben nem jegyzett olyan öreg halottat, mint tegnap. Egy százöt éves asszony halálát jelentették be, akit özv. Schirff Józsefné szül. Mandelbaum Teréznek hívtak. A végét járó századnál öregebb asszony Nagy-Károlyban született; de már ő maga sem emlékezett a szülei nevére; legalább az a jószívű emberbarát, akinek házában a száz év utolsó tizedét töltötte, nem tudta bediktálni: mi volt a neve a néni apjának és anyjának. Az öreg asszony halálát végelgyöngülés okozta, halála előtt négy nappal még vidáman ödöngött a lakásán s csak három napig feküdt beteg. Mandelbaum Teréz kétszer kóstolt bele a házasság örömeibe. Nyolczvan éves volt, mikor másodszor férjhez ment, egy épen olyan öreg emberhez, akivel 14 évet töltött el jó egyetértésben bár többször emlegette hamiskásan: csak már fiatalabb férjet választott volna! Kilenczven esztendőskorában az a szerencsétlenség esett meg vele, hogy eltört a lába; de azért a megrepedt csont szépen összeforradt s Schirffné újra feltudta keresni jó ismerőseit, akik szívessegekkel kedveskedtek Debreczen legidősebb asszonyának.

— **Köszönet.** A debreczeni m. kir. dohánnyári munkások által 1898. július hó 9-én a nagyerdei Dobos pavillonban megtartott nyári táncmulatság alkalomával felülírt névű szívesek voltak: Szent-Királyi Tivadar, Tóth Gyula urak és a légszesszgyári igazgatóság 10—10 frt, Kohn Sámuel ur 5 frt, Balás Ödön ur 4 frt. Debreczeni Lajos és Ganofszy Lajos urak 3—3 frt. Boldog István, Rex József, Glück Géza urak és özv. Rosenberg Albertné öngyásága 2—2 frt, Rankai József, Kántor József és Bloxberg Simon urak 1—1 frt, összesen 56 frt. A jótékony célra adományozott összegért a betegsegélyező pénztár nevében hálás köszönetét nyilvánítja. Debreczen, 1898. július 12-én

a rendezőség.

— **Rövid hírek.** Róza Ernő debreczeni végzett joghallgatót br. Vesselényi Miklós Szilágy megye főispánja Zilahra közigazgatási gyakornoknak nevezte ki. — A postahivatal a nagy levélforgalom könnyebb ellátása végett a helyi vasut minden egyes vonaton levél-gyűjtő szekrényt állít föl, melyből a leveleket minden 20 perczben kiszedik. — A Hortobágyot az idén minden feltűnés és a város vendégszeretetének kihívása nélkül a fővárosból többször kérték fel előkelő társaságok. A héten is megas állású vasúti tisztviselők jártak a híres pusztán. — Cserehalmy József, a debreczeni róm. kath. aligmánim igazgatója üdülés céljából Feketehegyre utazott. — A debreczeni kir. ítélő tábla elnöke Árvay Géza díjtalan joggyakornokot díjas joggyakornokká kinevezte. — Schwarcz Mózes hajdunánási kir. járásbírói betétszerkesztő szakdijnokot az igazságügyi miniszter telegkönyvi betétszerkesztő irnokká nevezte ki. — Oláh Károly tanácsnok szombaton egy hónapi szabadságra megy. Ez idő alatt Hajdu Gyula tanácsnok helyettesíti. — Vágner György szállásbiztos már megkezdte a szabadságát; helyettesítője Tóth István népfelkeltési nyilvántartó. — A Hortobágyon — mint halljuk — már napok óta nem fordul elő újabb sertésvész eset. Még néhány ilyen nap, — a zár feloldható lesz. — A Magyar testvérek zenekarát kitüntetés érte. A nagyváradi Vilmos-huszárezred tisztjei A Magyarok zenekarát viszik el Nagyváradra az ezrednek e hó 24-én és 25-én tartandó jubileumi ünnepségeire.

Irodalom és művészet.

* **Az osztr. quota-bizottság 38.5%-nyi** quotát követel! — Hát nem borzasztó ez? No de reméljük, hogy a magyar bizottság kellő értékére fogja leszállítani ezt a horribilis számot. E felől tehát nyugodtan lehetünk, legfeljebb olyan mértékben bosszankodhatunk rajta, a mily mértékben csodálkozunk, hogy Magyarország legszebb és legjobb szépirodalmi lapjainak egyike a „Képes Családi Lapok” című szépirodalmi hetilap egy évre 6 frtért, félévre 3 frtért s negyedévre 1 frt 50 krtért küldi füzetait az előfizetőknek s ehhez ha az egész évi előfizetésnek 80 krt, félévihez 40 kr. s negyedévihez 20 kr. postaszállítási és csomagolási díjat csatolnak, még ingyen négy, illetve kettő, vagy egy ajándék regényt is küld a kiadóhivatal V., Vadász-utca 14. szám Budapest. Mutatványszám kívánatra ingyen.

CSARNOK.

Milyen édes az élet néked...

— Dr. Király Péter. —

Milyen édes az élet néked

S nekem mily keserű...

— Oh szív, szívem! ki egyszer megcsalt

Miért vagy hozzá hű?

Addig pazarold reá szerelmed

Míg a sir életemet

S ő kárörömmel gunyakazt át

Hűlt poraid felett.

Síri, síri szívem, zokogj vérződen,

Sírad e — végzetet.

Tanítst meg gyászos énekedre

A nagy természetet —

Suttogja szellő, bújja gerle

A hűtlen ablakán:

Ó az, ki siromat megásta

S hantot temet reám!

Síri, síri szívem, zokogj vérződen,

Sírad e — végzetet

Fájdalmas siralomnál egyéb

Nem illet tégedet....

Zokogj a kétségbe's és hangján

Mint egy szivnek lehet,

A mely csak egyszer tud csalódni:

És aztán megreped....

Megölte.

Két szuronyos börtönőr kísérte fel a lépcsőn a vizsgáló bíró szobájába. Nem sűtötte le szemét; felémelt fővel ment... Csak a szíve dobogott, mintha ki akarna ugrani.

Egyenes, katonás állásban állt meg a vizsgáló bíró asztala előtt s határozott, érthető hangon felelt a kérdésekre.

Neve: Édes Lajos.

Kora: 31 éves.

Született: Budapest.

Vallása: róm. katolikus.

Foglalkozása: gépész.

Allapota: nős, egy leány-gyermek apja.

A vizsgáló bíró előadta, mivel van vádolva: Megölt egy embert. A mint a tanak mondják a „Budapest” személyszállító hajón történt a gyilkosság. Előbb beszélgetett a fedélzeten az áldozattal, aztán hirtelen öklével homlokra vágta, úgy, hogy az elterült a padozaton. Azután ölbe kapta az eszméletlent s bedobta a dunába, ahol nyomtalanul eltűnt.

— Mondja Édes — igaz-e?

— Igaz!

Mondja, miért tette, hisz úgy tudom, legalább úgy vallotta a rendőrségnél, hogy akkor látta először életében. Mi oka lehetett a gyilkosságra?

— Meg kellett ölnöm. Elmondom az okát. Bár tudom, hogy azért elítélnék, pedig a lelkiismeretem tiszta, nyugodt.

Minden férfi így tenne...

Igy kellett ennek lenni s örövendek, hogy megölhettem!

Tessék meghallgatni.

Mikor feleségemet elvettem, azt hittem, hogy egy ártatlan leányt vettem el... Azután tudtam meg, hogy szeretője volt már...

Borzasztó volt az. Azt hittem beleőrülök...

De meggyónt...

Ha látta volna bíró ur annak az asszonynak bűnbánatát, ha látta volna azokat a bocsánatkérő esedékl szemeket... megbocsátott volna... Más is, én is megbocsátottam.

De csak neki.

Ha rá gondoltam, hogy mit raboltak el tőlem, azt hittem, kipattannak az erek karomban, úgy szerettem volna megfojtani — őt az ismeretlen.

Nem tudta a feleségem, hogy hova lett, merre ment.

Csak a nevét tudta.

Mikor megcsalta, meggyalázta azután elment s nem hallatott magáról többé semmit.

Magamba fojtottam keserűségemet... s kezdtem az asszonynak lassan szívűből megbocsátani. — Elhittem magamnak s ma is hiszem, hogy ő nem oka... rózsza volt, megszerették, talán ő is szeretett, letörték... én felvettem.

Mi nagyobb: Letörni vagy felvenni!

Azt ígérte a feleségemnek leány korában: csak szeresse, majd elveszi.

Lassan behálózta a leány szívét, nagyon szépen tudott beszélni s elkábulta a leányt.

Mit tudhatta azt a leány, hogy megcsalják s mit tudhatta: hogy majd jövők én, hogy majd az enyém lesz s engem csal meg — már akkor.

De ő, az a gazember tudhatta, hogy tönkre teszi... s megpróbálja azt, ki majd elveszi. Így mult el hat esztendő. Már behegedt a seb; már elfeledtem; már megbocsátottam.

Azon a bizonyos napon dolgom volt Mohácson; üzleti dolog. Gözhajón mentem; olcsóbb, azért választottam azt.

Fölmentem a fűdélzetre, gyönyörködni akartam a vidéken. Ott volt ő is. Nem ismertem. De aztán bemutatta magát. — Balogh István.

Először megjedtem e név hallatára, pedig hat éve keresem ezt a nevet. Én ijedtem meg! Borzasztó izgatottság vett rajtam erőt, annyira, hogy kénytelen voltam ott hagyni s lemenni a fedélzetről.

Soká gondolkodtam, mit tegyek... Megöljem, vagy ne? Menjek vissza mellé, vagy kerüljem tovább?

Hátha csak névrokon?

Meg kell tudnom! Visszamentem s beszédbe eredtem vele s társalgás közben megkérdeztem, ismeri-e M...-et, volt e már ott?

— Igen ott laktam hat, vagy hét évvel ezelőtt. Tehát ő volt!

Megint elővett az a borzasztó ideges izgatottság, úgy vert a szívem a mellemben úgy feszült valami: alig tudtam lélegzeni.

Szóltanul álltam mellette és az Isten úgy áldja meg gyermekemet, hogy akkor már nem akartam megölni.

Nagyon fájt a szívem, azt akartam, még jobban fájni!

Kinozni akartam magam. Gyönyört találtam a véghetetlen fájdalomban.

— Ismerete Kapos Rózát...? — kérdeztem tőle. A szeme közé néztem, lestem mit beszél — a lelke, a szeme.

Tekintetes bíró ur! Ha ott állt volna bíró ur az én helyzetemben, az előtt az ember előtt, megölte volna bíró ur is!

Hogy felcsillámlott a szeme! Micsoda visszaemlékezés! lehetett az neki! Ismerem-e?! — felelé — nagyon jól ismertem. Nem tudom úgy, azzal a hangnyomattal ismételni, a mint ő mondotta.

Valami sajtáságos, szívemig járó mosoly, diadal érzet és a kéjes órákra való visszaemlékezés láza ült arcán. — Nem tudom mi volt, — csak azt tudom — csak arra emlékszem, hogy oda vágtam öklömmel, oda arra a diadalittasan mosolygó porára...

A többire csak homályosan emlékszem... Nem tagadok semmit, beismerek mindent... Itéljenek fölöttem.

Madaras Gyula.

Debreczeni piac.

Gabona árak. 1898. július 12-dikén.

		Felső ár	Közép ár	Alsó ár
Búza	mm.	12.00	11.50	11.00
Kétszeres	"	10.—	9.90	9.80
Róza	m.	8.—	7.90	7.80
Árpa	"	5.50	5.40	5.30
Zab	mm.	7.80	7.70	7.60
Tengeri	"	5.80	5.70	5.60
Köles	"	4.80	4.70	4.60
Köleskása	"	13.00	12.50	12.00
Burgonya	"	4.50	4.00	0.00

Szarvasmarha és lóvásár.

Ló felhajtott 510 db, eladatott 290 db. Marha felhajtott 860 db., eladatott 100 db.

Húsárak.

Marhahús egy kiló 40—52, (kóser) 62 kr. Borjúhús 44—60 kr. Sertéshús 56—60 kr. Juhhús — kr. Szalonna m.mázsa 64—68, — hár 66 frt.

Szerkesztői üzenetek.

R. I. k. a.-nak. A beküldött tárcza közleményeket legközelebb közölni fogjuk.

S. K. A mennyire lehetséges, kívánságának eleget fogunk tenni.

D. K. Az ugoroka évadján bajos karczolatokat írni. Legközelebb majd módját ejtjük a kárpótlásnak.

P. G. A mi nézetünk szerint az a dolog ez idő szerint nagyon fel van fújva. Ez rendes szokás. Pedig bizony, öreg hiba.

B. S. Föltétlenül meg lesz.

G. D. A jövő számban el lesz igazítva.

L. B. Ön a „csoda doktor” védelmére kél és neveket sorol föl, hogy kiket gyógyított meg. Igaza lehet; de az országos törvényekkel szemben mi nem kelhetünk ilyesminek védelmére. — A dolgot okvetlenül jelentse a felsőbb hatóságoknak, mert a felelősséghez mindég joga van. Akkor aztán kitűnik a — bibe, ha van.

K. K. M. Nem, nem! Erre már nem vállalkozunk! — Tessék tetszése szerint eljárni.

N. K. A jövő hét bár melyik napján délután 1/2 6—1/4 7-ig. — Üdvözlöt.

Kiadótulajdonos: Zicherman Herman.

NYILTTÉR.

Henneberg-selyem

45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — csak akkor valódi, ha közvetlen gyáraimból ronderletnek, — fekete, fehér és színes, — a legdivatosabb szövés, szín- és mintázathat. Privát-fogyasztóknak postabér- és vámmentesen, valamint házhoz szállítva, — mintákat pedig postafordultával küldenek, HENNEBERG G. selyemgyárai (cs. és k. udvari szállító) ZÜRICHBEN. — Magyar levelezés. — Svájcba kétszeres levélbéllyeg ragasztandó.

Vese, húgyhólyag, húgydara és köszvénybántalmak ellen, továbbá a légző és emésztési szervek hurutos bántalmainál, orvosi tekintélyek által a

Lithion-forrás

Salvator

sikerrel rendelve lesz.

Húgyhajtó hatású!

Kellemes ízű! Könnyen emészthető!

Kapható ásványvízforrásokban és gyógyszerárakban.

A Salvator-forrás Igazgatósága Eperjessen.

156-dik számú telefon állomás.

Magasabb műveltségű nő mint tár-
salkodónő, vagy házi kisasszony, alkalma-
zást keres. 356.

Egy igen jó menetelű és élénk helyen
lévő kisebb fűszerüzlet italmérés és tőzsdei
joggal eladó. 240.

Az ezen rovatokban közltek iránt felvilágosítást ad s egy ily közleményt 25 kr előleges lefizetés mellett, felvesz és közzétesz.

(118.) 5-13.

Richter-ile Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.

Liniment. Capsici comp.

Ezen hirtvees főzést ellenlétől az idő megváltoztatásának, mert már több mint 27 év óta megváltozott, fajátlanok, tagzságatással és megfűléssel és az orvosok által bedörzsölésre is mindig egyarában rendelték. A valódi Horgony-Pain-Expeller, egykoron Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igaz népszerű házi-szer, melynek egy bátorításhoz sem kellene hiányoznia.

fizeték annak, ki a **Bartilla fog-vízének** használatát mellett, üvege 35 kr, valahá ismét fogtáján kap vagy a szája büzlök. (Csomagolásért külön 10 kr. **Bartilla A. örökösei (E. Winkler) Wien, 19/I. Sommergasse 1.** Határozottan kérjünk Bartilla-féle fog-vizet. Hamisítások följelentéséért jódíjazás adatik. **Kapható Debreczenben: Mihálovics Istv. győgszeresésnél, — Nagyváradon: Wachsmann Alb. Droguisták, Fő-utca. (123/2-7.**

**Bárhová discret szétküldés, (Telefón 3617)
Czélszerü és kiméletes. (121)3—30**

Vevők értekezhetnek **Ujfalussy**
Endre tulajdonossal Martonfalván, u. p.
H.-Vámospécs. (126.) 2---3.

(124.) 2—3.

A városi Tanács.

380. szám.

Árlejtési hirdetmény.

Debreczen, 1898. évi július hóban.

**A debreczeni m. kir. állami mentelep
parancsnoksága.**

(129.) 1—2.

(Bgm.)

Debreczen, 1898. Nyomatott a város könyvnyomdájában. — 700